

Donald Trump powinien obejrzeć ten film!

Przez **Jan Kubań** - 2025-06-24

Steve Forbes: „Donald Trump powinien obejrzeć ten film.”

Film o cudzie gospodarczym Wietnamu zdobywa nagrodę na Festiwalu Filmowym ANTHEM w Palm Springs

Nowy film *Vietnam – Beating Poverty with Market Economy* – „Zwalczanie biedy gospodarką rynkową” (<https://www.youtube.com/watch?v=GB7qaRNaiR8>) zdobył nagrodę **„Najlepszy Międzynarodowy Film Dokumentalny”** na Festiwalu Filmowym ANTHEM w Palm Springs 14 czerwca 2025 roku.

ANTHEM Film Festival to największy na świecie festiwal filmów libertariańskich; tegoroczna edycja przyciągnęła 2 000 uczestników. Producentami filmu są Tomasz AGENCYKI i Rainer ZITELMANN, a prezentowali go amerykański ekonomista prof. Mark SKOUSEN oraz Steve FORBES, wydawca magazynu *FORBES*.

Steve Forbes powiedział: „Donald Trump powinien obejrzeć ten film.” Niektórzy twierdzą, że Trump groził innym krajom wysokimi cłami tylko po to, by ostatecznie wynegocjować niższe. „Groził Wietnamowi 46-procentowymi cłami, ale Wietnam odpowiedział ofertą

zerowego cła wzajemnego. Dlaczego Trump z tego nie skorzysta?” – pytał Forbes, który jest ostrym krytykiem polityki celnej Trumpa.

Film pokazuje, jak Wietnam – niegdyś najbiedniejszy kraj świata – obniżył poziom ubóstwa z 80 procent na początku lat 90. do 3 procent obecnie. Na początku lat 90. produkt narodowy brutto per capita wynosił zaledwie 98 dolarów rocznie – mniej niż w Somalii czy Sierra Leone. Dziś Wietnam należy do najbardziej dynamicznych gospodarek świata. I choć kraj ten nadal określa się jako „socjalistyczny”, jego przepis na sukces opiera się na wyraźnie kapitalistycznych zasadach.

Pod koniec lat 80. Wietnam rozpoczął program reform gospodarczych znany jako *Đổi Mới*, co oznacza „odnowa” lub „renowacja”. Reformy wprowadziły prawo własności prywatnej, otworzyły gospodarkę na inwestycje zagraniczne i wprowadziły rynkowe reformy w wielu sektorach. Od 1995 roku żaden kraj o podobnej wielkości nie zdobył tylu punktów w Indeksie Wolności Gospodarczej Fundacji Heritage, co Wietnam.

Film przedstawia kilku odnoszących sukcesy przedsiębiorców, m.in. KaoSeuLuca – założyciela najbardziej znanej sieci piekarni w Wietnamie. Luc pochodzi z Kambodży i cudem uniknął śmierci w czasach reżimu Czerwonych Khmerów w latach 70. „Byłem na liście śmierci w Kambodży. Przyjechałem do Wietnamu bez pieniędzy, bez znajomości, nie znając języka” – wspomina dziś odnoszący sukcesy przedsiębiorca.

W filmie występują również XuanPhuong – czołowa producentka kadmidełek w Wietnamie – oraz przedsiębiorca NguyenQuocThong. Wszyscy podkreślają, że przedsiębiorcy i ludzie bogaci cieszą się w Wietnamie dużym szacunkiem. Potwierdzają to badania społeczne, które pokazują, że zazdrość społeczna w Wietnamie jest bardzo niska – znacznie niższa niż w wielu krajach europejskich.

Obok reform gospodarczych sukces Wietnamu wynika również z kultury i specyficznego podejścia do życia. Mimo że kraj ten przez ostatnie stulecie był wyniszczany przez wojny z Amerykanami, Chińczykami, Japończykami i Francuzami, Wietnamczycy nie obwiniali innych narodów za swoje cierpienia. Szukali przyczyn własnej biedy wewnątrz kraju. Jak pokazują badania opinii publicznej i rozmowy przeprowadzone w filmie – Amerykanie cieszą się dziś w Wietnamie bardzo dobrą opinią, mimo dramatycznej wojny między tymi krajami.

Cztery lekcje dla innych krajów:

Czego mogą nauczyć się kraje rozwijające od Wietnamu?

1. Jedyną drogą wyjścia z ubóstwa jest więcej kapitalizmu, nie pomoc rozwojowa.
2. Inwestycje zagraniczne, wolny handel i globalizacja są bardzo korzystne dla biednych krajów – nie szkodliwe.
3. Gdy przedsiębiorcy i bogaci ludzie są postrzegani jako wzorce do naśladowania, a nie koźły ofiarne, inspirowane to społeczeństwo i wspiera odbudowę gospodarki.
4. Ta sama zasada dotyczy krajów i jednostek: jeśli obwiniasz innych za swoje problemy i nie szukasz przyczyn porażek w sobie – nigdy nie osiągniesz sukcesu.

Tak – nierówności w Wietnamie wzrosły w wyniku reform wolnorynkowych, ale Wietnamczycy nie uważają tego za poważny problem. Ich głównym celem jest pokonanie

biedy, a nie dążenie do większej równości.

Politycznie Wietnam wciąż pozostaje państwem jednopartyjnym z ograniczoną wolnością słowa. Gospodarczo jednak odszedł od tradycyjnych zasad socjalizmu. Obciążenia podatkowe i wydatki publiczne są tam znacznie niższe niż w większości krajów zachodnich.

Film powstał na podstawie książki *How Nations Escape Poverty*, która w tym roku została nominowana do prestiżowej Nagrody Książkowej Hayeka, przyznawanej przez Manhattan Institute.

Film jest dostępny na YouTube z napisami w dziesięciu językach:

<https://www.youtube.com/watch?v=GB7qaRNaIr8>

Jan Kubań

Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Edukacji i Rozwoju Ekonomicznego. Instruktor alpinizmu, podróżnik, działacz na rzecz wolności i rozwoju ekonomicznego w duchu wolnorynkowym, a także gorący zwolennik i orędownik demokracji bezpośredniej w stylu szwajcarskim. Autor książki „[Fizyka życia](#)”. Z zamiłowania nauczyciel, który chętnie poświęca czas zwłaszcza ludziom młodym, którzy wchodzą na wyboistą drogę prowadzenia własnego biznesu i inwestowania w rozwój osobisty.